

Lavantinske škofije

uradni list.

Vsebina. 54. Duhovne vaje za Lavantinsko duhovščino v letu Gospodovem 1921. — 55. Pomoč stradaljočemu ruskemu narodu. — 56. Cerkveno slavljenje državnih praznikov. — 57. Takse in pristojbine. — 58. Izkaz cerkvenih zbirk za zidanje nove katoliške cerkve v Belgradu.

54.

Duhovne vaje za Lavantinsko duhovščino v letu Gospodovem 1921.

K letošnjim skupnim duhovnim vežbam za Lavantinsko duhovščino, ki so se jih Njih ekscelencia, prevzvišeni in premilostljivi gospod knezoškof Dr. Mihael Napotnik, vsled svojega rahlega zdravja le deloma mogli udeležiti, so častivredni gospodje na tuuradno povabilo¹ v hvalevrednem številu prihiteli od vseh strani razsežne vladikovine. Nekateri dušni pastirji so došli v Maribor že v jutru, dne 22. avgusta 1921, da se udeležijo predavanj in posvetovanj o III. redu sv. Frančiška, ki so trajala v cerkvi sv. Alojzija noter do 12. ure.

Popoldne istega dneva pa so se začele duhovne vaje po natančno določenem vzporadu. Po ob 1/2 6. (1/2 18.) uri v spomin smrti Njegovega Veličanstva kralja Petra I. v navzočnosti civilnih in vojaških oblasti ter mnogoštevilnega občinstva v stolnici vnovič slovesno opravljenih molitvah so vsi pričujoči gospodje eksercitantii prevzvišenega Nadpastirja v veličastnem sprevođu spremljali v že omenjeno bogoslovno svetišče sv. Alojzija k duhovnim vežbam.

Tu so premilostljivi gospod knezoškof pred izpostavljenim presvetim rešnjim Telesom z eksercitantii vred odmolili v čast Svetemu Duhu sekvencijo *Veni Sancte Spiritus* z oracijami ter podelili blagoslov z Najsvetejšim. Zatem pa so z ambona imeli na vzporadu imenovano *allocutio*, ki pa nikakor ni bila navadna *allocutio*, nagovor, temveč lepo zasnovan in prav primeren cerkveni govor, ki sledi za tem sestavkom. Po tej svoji kaj primerni vpeljavi v duhovne vežbe so Prevzvišeni še pred altarjem odmolili z močnim glasom Lavretanske litanije, zatem pa z drugimi udeleženci vred poslušali prvo meditacijo eksercitorja č. o. Frančiška Tomc D. J., ki je poslušalcem govoril o potrebni pripravljenosti od strani ekserci-

tantov, da imajo dušno korist od duhovnih vaj. V nadaljnih meditacijah in konzideracijah je častivredni voditelj po navodilu sv. Ignacija, očeta duhovnih vežb, razpravljaj o najvažnejših v življenje in delovanje dušnega pastirja segajočih resnicah svete vere.

Eksercicij, ki so trajale od dne 22. avgusta zvečer pa do 26. avgusta t. l. zjutraj, so se udeležili ti-le gospodje duhovniki:

Arzenšek Alojzij, kanonik v Mariboru. — Ašič Maksimilijan, kapelan pri Sv. Petru pri Radgoni. — Blumer Janez, kapelan na Prihovi. — Bohak Jakob, kapelan v Braslovčah. — Božiček Franc, župnik v Kamnici. — Bratušek Franc, župnik pri Svetinjah. — Cerjak Jožef, mestni župnik in dekan v Slov. Bistrici. — Cestnik Anton, profesor veronauka v Celju. — Čede Jožef, župnik v Studenicah. — Čizek Jožef, dekan v Jarenini. — Fišer Andrej, župnik v Ribnici na Pohorju. — Florjančič Jožef, župnik v Žičah. — Gaberc Martin, župnik pri Sv. Križu nad Mariborom. — Gliebe Andrej, dekan v Ormožu. — Grobler Franc, kapelan v Solčavi. — Holcman Pavel, kapelan pri Sv. Magdaleni v Mariboru. — Horvat Friderik, župnijski upravitelj pri Vel. Nedelji. — Hrastelj Franc, arhidiakon v Konjicah. — Dr. Jančič Ivan, župnik pri Sv. Petru v Sav. dol. — Janežič Rudolf, kanonik in ravnatelj duhovšnice v Mariboru. — Jarh Konrad, kapelan v Zavrčah. — Dr. Jehart Anton, profesor bogoslovja v Mariboru. — Jurhar Martin, spiritual v Mariboru. — Jurko Janez, župnik v Starem trgu. — Kardinar Jožef, profesor veronauka v Celju. — Kljun Janez, kapelan v Hočah. — Kocbek Anton, župnik pri Sv. Petru pri Radgoni. — Kociper Anton, župnik na Ponikvi ob j. ž. — Kociper Janez, profesor veronauka v Mariboru. — Kociper Rudolf, kapelan v Št. Ilju pod Turjakom. — Kolarič Anton, profesor veronauka v Ptuj. — Končan Fortunat, župnik v

¹ Lavantinske škofije uradni list, 1921. Štev. VII. odst. 36. str. 71.

Št. Pavlu v Sav. dol. — Korošec Franc, nadžupnik pri Sv. Križu na Slatini. — Kosi Alojzij, kapelan v Starem trgu. — Kozar Martin, kapelan pri Sv. Lenartu v Slov. gor. — Krančič Ivan, župnik v Grižah. — Dr. Kruljc Franc, dekan na Laškem. — Kuhar Anton, župnik v Pamečah. — Lajnsic Anton, župnik pri Sv. Martinu pod Vurbergom. — Lassbacher Anton, kapelan v Celju. — Lenart Janez, dekan v Šmartnu pri Slovenjgradcu. — Lorgjer Evgen, korni vikar v Mariboru. — Matek Martin, dr. Rom. in iure can., stolni prošt v Mariboru. — Dr. Medved Anton, profesor veronauka v Mariboru. — Mikolič Jurij, kapelan v Lučah. — Mikuš Valentin, župnik pri Sv. Juriju ob j. ž. — Molan Franc, kapelan pri Sv. Magdaleni v Mariboru. — Moravec Franc, kanonik in stolni župnik v Mariboru. — P. Napotnik Leopold, administrator v Svečini. — Ozvatič Franc, župnik pri Sv. Martinu v Rožni dolini. — Panič Jožef, župnik pri Sv. Urbanu blizu Ptuja. — P. Pavec Janez, administrator pri Sv. Petru pri Radgoni. — Pečnak Jožef, župnik v Sromljah. — Pivec Štefan, dekan v Vuzenici. — Podpečan Jernej, župnik v Tinjah. — Polak Franc, kapelan v Hočah. — Polutnik Anton, kapelan v Slivnici pri Celju. — Poprask Ferdinand, kapelan v Slov. Bistrici. — Požar Alfonz, župnik na Rečici. — Pšunder Ferdinand, župnik pri Sv. Bolfenku v Slov. goricah. — Rampre Franc, kapelan v Kamnici. — Razbornik Janez, župnik na Keblju. — Rožman Janez, župnik v Zavodnjem. — P. Rožman Viljem, administrator v Mariboru. — Sagaj Alojzij, župnik pri Sv. Janezu na Dr. polju. — Sagaj Marko, kapelan v Škalah. — Sajovic Jakob, kapelan v Št. Ilju v Slov. gor. — Slana Franc, kapelan v Št. Rupertu nad Laškim. — Dr. Somrek Jožef, profesor bogoslovja v Mariboru. — Spindler Franc, župnik pri Sv. Juriju na Pesnici. — Stergar Anton, dekan pri Sv. Magdaleni v Mariboru. — Sušnik Janez, kn. šk. računski revident v Mariboru. — Šeško Konrad, župnik pri Sv. Antonu na Poh. — Škamlec Ignacij, župnik pri Sv. Andražu v Halozah. — Škof Franc, župnik pri Sv. Antonu v Slov. gor. — Šoba Alojzij, župnik v Zdolah. — Šparl Avguštin, korni vikar v Mariboru. — Schreiner Franc, župnik v Št. Ilju pri Velenju. — Tomažič Anton, kapelan v Rušah. — Dr. Tomažič Ivan, stolni dekan v Mariboru. — Umek Mihael, kn. šk. dvorni kapelan in tajnik v Mariboru. — Urleb Franc, kapelan v Trbovljah. — P. Vaupotič Kalist, predstojnik kapuc. naselbine pri Sv. Jožefu v Mariboru. — Vraber Maksimilijan, kanonik v Mariboru. — Vršič Feliks, kapelan pri Sv. Lovrencu v Slov. gor. — Weiss Matija, župnik pri Sv. Joštu na Kozjaku. — Zamuda Alojzij, župnik v Črešnjevcu. — Zernko Gašpar, župnik na Hajdinu. — Zorko Melhijor, kapelan na Hajdinu. — Žagar Pavel, kapelan v Novi cerkvi. — Živortnik Pavel, kapelan pri Sv. Magdaleni v Mariboru.

Nadpastirske besede,

govorjene udeležencem duhovnih vaj v Mariboru
dne 22. avgusta 1921.

Videte vocationem vestram, fratres! (I. Cor. 1, 26).

V Bogu ljubljeni duhovniki!

Gospod vam daj mir! Tako je pozdravljaj slavljeni patriarh asiški, modri ustanovitelj treh redov serafinskih, vse ljudi, ki jih srečaval na potu življenja. Gospod vam daj mir! S tem pristrčnim pozdravom je začel svoje govore, pridige, poslanice. Gospodov mir je želel veliki svetnik iz Umbrije ljudem in drugim stvarim. Mir je razširjal, ki ga svet ne pozna in nima ter ga torej tudi nikomur dati ne more.

Gospod vam daj mir! Tako pozdravljam danes tudi jaz vse blage duhovnike, ki so prihiteli od daleč in blizu k letošnjim duhovnim vajam, ki jih bo vodil častivredni tovariš iz družbe Jezusove. Gospod vam daj mir! V ta namen ste prihiteli v njegovo svetišče, ste se zbrali v tej nam vsem dragi cerkvi sv. Alojzija, da globlje zasadite in utrdite Jezusov mir v sebi, ali pa da ga iznova pridobite, ko bi ga bili po nesreči izgubili in zapravili.

Gospod vam daj mir vesti in s tem obenem mir z Bogom in mir z verniki, ki so vam v dušno skrb izročeni. Ko si bote pri duhovnih vajah vkoreninili v svojih srcih nebeški mir, ga bote nesli na dom v svoje službe, ga bote širili in poglobovali v dušah ljubih Lavantincev, ga bote spremljali v krščanske hiše, ga bote priporočali in izročali krščanskim družinam, občinam, duhovnijam, celotni vladikovini.

Predragi! Da vam bodo danes započete duhovne vežbe pripomogle k vzveličavnemu miru Jezusovemu, bi vam rad postavil za ideal ali vzor apostolskega duhovnika, ki kaže meni in vam po svojem mišljenju in čustvovanju, po svojem življenju in delovanju, kako da vredno hodimo po potu poklica, v katerega smo poklicani (Efež. 4, 1), da postanemo deležni nebeškega poklica (Hebr. 3, 1) — sploh da se mogočno zavedamo svoje svete službe, svojega vzvišenega stanu, cilja in konca. *Videte vocationem vestram, fratres!* Glejte na svoj poklic, bratje! Gospod nas je izvolil iz zgolj milosti, da dajemo njemu vso čast in hvalo ter se ne hvalimo z lastnim zasluženjem.

V Gospodu pobožno zbrani dušni pastirji!

Izmed znamenitih jubilejev, ki jih letos praznujemo in o katerih sem vam poslal lično knjižico, se nas dušnih pastirjev menda najbolj tiče četrta stoletnica rojstva pozneje tako proslulega misijonarja v pokrajinah srednje Evrope v dobi najhujših zmot, nemirov in neredov, ki jih je povzročil zloglasni duhovnik-redovnik, nesrečni Martin Luther.

Oglejmo si v svojo vsestransko korist, podbudbo in povzdigo vsaj poglobitve poteze iz življenja glasovitega patra Petra Kanizija, tega sijajnega vzgleda za katoliškega dušnega pastirja! Skoraj ne bi poznal lepšega ideala ali vzornika za duhovnika, ki hoče po volji božji izpolnjevati svoje stanovske dolžnosti v blagor in srečo vernega ljudstva.

1. Pred vsem se je naš slavljeneč odlikoval po globoki, močni, delavni katoliški veri, ki je začetek opravičenja, je korenina krščanske popolnosti. Blaženi Kanizij je živel iz te edinovzveličavne svete vere. Za njo se je ljubemu Bogu iskreno zahvaljeval, da jo je že z materinim mlekom, kakor pravi v svoji veroizpovedi, v dar prejel. *Confiteor tibi Pater, Domine coeli et terrae, Creator et Redemptor meus, virtus et salus mea, qui iam inde ab infantia mea sacro pane verbi tui pasceris et cor meum confortare non desisti. Confiteor ore ad salutem, quidquid corde ad iustitiam ab orthodoxis atque catholicis creditur. In ea vero fide atque doctrina conquiesco, quam puer hausii, adolescens confirmavi, vir docui atque hactenus pro mea exiguitate defendi.*¹

Iz te vere je živel veliki mož in deloval; za to vzveličavno vero je trpel, jo je branil, širil; nevero, krivovero, mrtvo vero pa je sovražil, pobijal, odstranjeval. Papež Benedikt XV. so poslali Breve ženevskemu škofu ob priložnosti jubileja Kanizijevega, kjer pišejo med drugimi: *Mi želimo, da se vzvišeni vzgled blaženega Petra slika tako, da cenijo vsi verniki neprecenljivo vrednost tistega božjega daru vere, za katero se je blaženi boril s toliko močjo in stanovitnostjo. Mi tudi hočemo, da se duhovniki iz tega učijo, s katerim orožjem pobožnosti ih vednosti naj branijo resnice svete vere. Kler se mora vsak dan bojevati, da odgovarja svojemu poklicu.*

Vrli Kanizij je po živi veri neprestano vtrjeval svoj sveti poklic. *Fide intrepida certam fecit vocationem suam. Vade confrater et fac similiter!*

2. Občudovanja in vséga posnemanja je vredno njegovo neomejeno zaupanje v previdnost božjo. Samo le v tem neomahljivem upanju je mogel prenašati neznanske težave in nadloge, nebrojne križe in bridkosti. V izredni vdanosti vseprevidnemu Bogu je koreninila njegova čudovita pokorsčina do cerkvenih in redovnih predstojnikov. Kamor so ga poslali; tja je hitel; kar so mu naročili, to je storil; kar so mu velevali, to je izvršil.

V Rimu so mu naložili misijonsko delovanje v deželah, po luteranizmu hudo vznemirjenih in razdejanih, in priporočivši se previdnosti božji je radovoljno sprejel težavno nalogo, pa je po raznih pokrajinah blagovestil tako uspešno in blagoslovljeno, da se poleg sv. Bonifacija časti kot drugi apostol tistih krščanskih krajev. In zopet so mu ukazali, da

¹ Auctoris confessio. (Summa doctrinae christianae. Landshuti, 1842. Str. 257 in 258).

naj potuje v daljno mesto Mesino in tam red napravi, in veliki mož se je nemudoma odzval višjemu povelju ter ga je zvesto izpolnil: *Inconcussa spe divina certam et firmam fecit vocationem suam. Vade amice et age similiter!*

3. Tretja izrazita poteza v Kanizijevem življenju je bila popolna ljubezen do Boga; iz katere je izvirala prava ljubezen do lastne osebe in do bližnjega. Kaj bi mu bilo pomagalo, da je tolikere jezike govoril, ko bi ne bil imel krščanske ljubezni? Kaj bi mu bilo koristilo globoko znanje božjih skrivnosti, kaj zapriseženo uboštvo, ko bi ne bil gorel ljubezni do Boga in do soljudi?

Nesebična, požrtvovalna ljubezen božja vse pretrpi in prenese, ne zavida in se ne hvali, se ne togoti in ne misli hudega, vse pokriva, vse veruje, vse upa, ona nikdar ne mine. *Caritate perfecta corroboravit vocationem suam. Animarum pastor cura similiter!*

4. Peter Kanizij je ves plamenel za eno, sveto, katoliško in apostolsko Cerkev. V njej je iskal svojo rešitev, je iskal vzveličanje vernikov ter jo je našel in ga je dosegel. Za sveto Cerkev je mislil in molil, je delal in trpel; njo je branil krivičnih napadov in sovražnih navalov, pa naj so prišli od koderkoli. Svojo vnemo in gorečnost za mater Cerkev je jedrnatopisal v svoji že zgoraj pohvaljeni veroizpovedi, rekoč:

Non novi Luthertum; Calvinum respuo, haereticis omnibus dico anathema: nihil mihi cum his commune esse volo; qui unum non dicunt et sentiunt, eandemque fidei non tenent regulam cum una, sancta, catholica, apostolica et romana Ecclesia. Si quis vero Christum non solum in verbo scripto docentem, sed in oecumenicis etiam synodis iudicantem, in Petri cathedra sonantem et in patribus testificantem audit ac sequitur, huic ego communionem consocior, huius et fidem amplector et religionem sequor et doctrinam probo: Ceterum quam alii blasphemi contemnunt et persequuntur romanam Ecclesiam ac velut antichristianam execrantur, huius ego me civem esse profiteor; ab eiusdem auctoritate nec latum unquam discedo, ob illius testimonium vitam et sanguinem profunderé non recuso, nec alibi prorsus quam in eius unitate, Christi Domini merita et Sancti Spiritus dona mihi et aliis salutaria fore confido certoque persuasum habeo. Cum Hieronymo libere profiteor: Qui Petri cathedrae iungitur, meus est. Cum Ambrosio: Ecclesiam romanam in omnibus cupio sequi; eamque catholicae Ecclesiae radicem et matricem cum Cypriano reverenter agnosco.

Amore filiali erga sanctam matrem Ecclesiam beatus Canisius digne ambulavit vocatione sua. *Inspecte et fac secundum exemplar, quod tibi monstratum est!*

¹ Op. cit. edit. cit. Str. 257 in 258.

5. Mož poln božjega duha je bil apostol ljudstva, čigar versko-nravno življenje je povzdigoval in krepil; je bil izvrsten pedagog mladine. Kadar je le mogel, se je pogovarjal z otroki, z mladeniči in mladenkami, jih je učil moliti, jim je razlagal krščanski nauk, jih je napeljeval k prejemanju svetih zakramentov, jih je vabil k vstopu v bratovščino svetega rozarija, jih je sprejemal v kongregacije marijanske, jim je osnavljal mladinske zavode.

Marijanske družbe mladeniške in dekliske so se doslej dobro obnesle in močno je želeti, da se v mestih in industrijskih krajih vpeljejo mnogoštevilno. Mladež se danes ne more prezgodaj dovolj objeti organizatorično, da se obvaruje prepada, da se reši pogube. Izdaten pripomoček k temu je marijanska kongregacija za mlade ljudi. Kdor mladino versko podučuje in krščansko vzgojuje, bo deležen vseh dobrih del, ki jih bodo pozneje njegovi učenci in gojenci izvrševali, pa bo prejel plačilo od božjega Prijatelja otrok.

6. Posebej naglašam, da se je blaženi Kanizij, kmalu ga bomo šteli med svetnike, neprestano trudil, da bi v mladeničih vzbudil poklic do duhovniškega stanu. Videl je mnogo dozorele žetve, pa malo evangeljskih delavcev. V tem eminentno dobrem prizadevanju bi vam ga danes najtopleje priporočal. Skrbite vsak po svojih močeh, plačujte božji davek tako, da bomo imeli vedno povoljno število izvrstnih duhovnikov! Kmalu bomo čutili premalo število dušnih pastirjev, zlasti tedaj, ako nam še pripade Prekmurje in se nam priklopi Mežiška dolina. Od tam so nas že letos prosili pomoči, pa jim nismo mogli postreči.

Ko je videl Jezus množice, so se mu zasmilile; bile so kakor ovce, ki nimajo pastirja. Tedaj reče svojim učencem: Žetev je sicer velika, pa delavcev je malo. Prosite torej Gospoda žetve, da pošlje delavce v svojo žetev. (Mat. 9, 37). Iz tega opomina razvidimo, da dobrih duhovnikov pošilja svoji Cerkvi Bog sam in da ga moramo lepo prositi za to milost. Kako ljubi Bog usliši molitev za mašnike, nam kaže naslednji vzgled. Mati slovitega kardinala Vaughana (Vojan) v Londonu ni ničesar iskreneje želela, kakor da bi se vsi njeni otroci posvetili Gospodu kot dušni pastirji ali kot redovniki. V ta namen je skozi trideset let sleherni dan eno uro molila pred Najsvetejšim. In kako je bila njena prisrčna molitev uslišana? Vse njene petere hčerke so si izvolile redovniški poklic, in od njenih osem sinov je prejelo šest mašniško posvečenje, med temi je postal eden kardinal in dva nadškofa.

Res, kdor moli za duhovnike, izpreobrača grešnike, vtrjuje in posvečuje pravične, sodi padle, pomirja jezo božjo, ki jo zakrivijo grehi, pa izprosi obilo milosti iz nebes in rešuje duše v vicah. Koliko neizmernih zaslug si more pobožna duša pridobiti, ki po svojih molitvah pošilja delavce v vinograd

Gospodov! Brez skrbi biti zastran duhovniškega naraščaja, sodi sv. Vincencij Pavljanski, pomenja toliko, kolikor sveti Cerkvi grob kopati.

Zatorej pa, bratje predragi, molite in dajte moliti za goreče duhovnike, pripravljajte mladeniče za ta vzvišeni poklic v šoli, na pridiznici, v izpovednici, ob obiskih krščanskih hiš, pri posetih dijakov, pri primicijah, ob pogrebih umrlih sobratov. Srečen duhovnik, ki vzgoji duhovnika. On je plačal božji davek. On vabi in kliče k sebi male, katerih je nebeško kraljestvo, ki je Cerkev na zemlji, katera potrebuje vnetih služabnikov. — Angariate cooperarios pro vinea Lavantina! Angariate hortulanos pro horto Lavantino! Hac angaria securam facietis vocationem vestram.

7. Naposled moram še poudarjati češčenje in ljubezen izvoljenega Kanizija do deviške matere Marije. Danes obhajamo ravno osmino veličastnega praznika Marije vnebovzete.

Kanizij je pridigoval o Mariji. Njegove pridige so še ohranjene in so velike veljave in vrednosti. Govoril je v krščanskih naukih o Mariji, je razlagal Angeljsko češčenje in Češčeno Marijo; zlasti se je potegoval za to, da molijo katoliški kristjani tudi tretji del, ki se je tedaj pridejal molitvici in so ga posamezni verniki odklanjali.

Kanizij je pisal o Mariji; oskrbel je najlepšo Marijologijo, ki je bila 1862 v Parizu zopet izdana. Prvotna izdaja je štela 800 strani in je imela obliko mašne knjige. — Kanizij je rad molil sveti rožni venec, pa je razširjal bratovščino svetega rozarija. Enako marljivo je osnavljal Marijine družbe, katere je potem zamenjal z Marijanskimi kongregacijami, ki jih je vpeljal njegov sotovariš Janez Leunis (Lönis) v Rimu leta 1563. Kaj rad je obiskoval slavni misionar božjepotne cerkve Marijine, kakor Altötting na Bavarskem, Bürglen pri Friburgu na Švicarskem, Čenstohovo na Poljskem, Einsiedeln, Loretto, Marjacej.

In kako je Marija povrnila svojemu častilecu, sinovsko vdanost, ljubezen in zvestobo? Marija ga je blagoslovila, kakor to sam pričuje, ko piše o prikazni Jezusa Kristusa v Rimu, kjer je napravil redovne obljube med sveto mašo Ignacija Lojolana. Marija je Kanizija varovala in branila v hudih stiskah, težavah in nezgodah. Po njenem opominu se je večkrat rešil nastavljenih mu zanj, je ušel smrti, kakor v švicarskem mestu Friburgu.

Kraljica spoznavalcev je pomogla svojemu zvestemu služabniku zlasti ob smrtni uri. Ko je slutil Kanizij, da se mu bliža smrt, je vzel v roko podobno Marijino, kakor jo je rad delil med ljudstvo, in še sveti križ, ter je obrnil oči proti nebesom in je zaklical: Glejte, zdaj pride, zdaj pride! In s tem vzklikom je izdihnil svojo blago dušo. Okoli stoječi niso nič videli, toda prepričani so bili, da je mati Marija

prišla po svojega sina, da spremlja njegovo čisto dušo v nebeško kraljestvo, za katero je bila vstvarjena, odrešena, posvečena.

Obrnimo povedano na se in povišujmo Mater božjo in svojo Mater, kolikor le premoremo s telesnimi in z duševnimi močmi! Duhovnik, ki časti Marijo, ne pogreša blagoslova Sinu božjega. Hoc fac et vives! (Luc. 10, 28).

Častivredni dušni pastirji!

Vsi srčno želimo, da se posvetimo, da se vzveličamo. To se nam bo posrečilo, če bomo v duhovnih vajah storili dobre sklepe, da hočemo znotraj in zunaj, v mislih, besedah in dejanjih posnemati apostolat blaženega Petra Kanizija.

Dne 10. julija tekočega leta so sveti oče Benedikt XV. govorili ob priložnosti branja določbe o herojičnih čednostih častitljivega služabnika božjega, Andreja Fournet, župnika fare Maille v francoski škofiji Poitiers, govorili so, pravim, o velevažnosti župniškega urada in življenja v župniji. Prispodobili so razmerje župnika do župljanov razmerju očeta do njegove familije. Vse potrebščine farnih otrok, verske in gmotne, morajo župniku biti pri sreči, kakor skrbi oče za dobro srečo svojih otrok.

Župnik mora biti vedno pripravljen svoje duhovne otroke versko vzgojevati, pa jih tudi v telesnih potrebščinah podpirati, jim žalost manjšati, jim svetom pomagati v dvomih in nadlogah vsakdanjega življenja. Župnik, ki čaka, da se pokliče k smrti postelji bolnika, ne izpolnjuje svoje dolžnosti; ker tudi družinski oče ne zapusti bolnega otroka. Dobri dušni pastir mora živeti življenje svojih duhovljanov, kakor oče svojih domačih. Župnik mora biti rojen svetovalec svojih ovčic v vseh vprašanjih, slučajih, razmerah, dogodbah.

Tako je Andrej Hubert Fournet vršil svojo dušnopastirsko službo sredi grozних pregonov začas francoske prekucije. Ker ni hotel priseči ustavne prisege, so ga preganjali, da je zbežal v Španijo in po petih letih se je vrnil natihoma v faro ter je dolgo časa opravljal službo božjo, ker je bila stavljena visoka cena na njegovo glavo, v borni bajti. Postal je vsem vse: v potrebščinah telesa ali se mnogo bolj, kakor to terja pravi red vrednosti telesa

in duše, v potrebščinah duše. Posebej je ljubil pastoralni obisk krščanskih hiš. Umrl je leta 1834 po trudapolnem in požrtvovalnem življenju. Leta 1877 so v Rimu reševali vprašanje, gre li rajnemu čast blaženega in leta 1921 je bil priobčen odlok, da mu gre ta naslov in da se naj slovesno prišteje blaženim.

Življenju dušnega pastirja, so pristavili papež Benedikt XV., naj bi odgovarjalo življenje vernikov. Vsi farani naj bi bili velika družina, ki je v tesni zvezi s svojim dušnim pastirjem — plebs adunata pastori. Kjer kraljuje ta složnost, tam se blaginja duhovnije pospešuje z združenimi močmi. Sicer pa je nerodovitno delovanje v fari, v kateri ne vlada vzajemnost med farniki kot otroki in med župnikom kot očetom.

Nad vse vesela prikazen! Častitljivi Andrej Fournet je že tretji župnik, ki bo kmalu pristet blaženim. Dva so papež Pij X. proglasili za blažena in to sta Štefan Bellesini, župnik v mestu Genazzano, nam dragem in vrlo znanem po katoliškem svetu, ker so tja angelji zanesli iz Albanije podobo Marije, matere dobrega sveta. — Drugi pa je blaženi Janez Krstnik Vianney, župnik v Arsu, katero mesto sem obiskal leta 1910. Videl sem njegovo dobro ohranjeno srce, ter sem se čudil preprosti hišici s siromašno opravo, kjer je bival apostolski mož. Vianney je ob enem patron dušnih pastirjev. Dali so nam ga za variha papež Pij X. neminljivega spomina.

Pa imenujem še četrtega duhovnika, ki so ga sveti oče Benedikt XV. beatificirali dne 30. aprila 1921. Ta srečnež je Jožef Benedikt Cottolengo, ki se je rodil dne 3. maja 1786 in je umrl dne 30. aprila 1842. Bil je korar pri cerkvi *Corpus Domini* v Turinu. Apostol ljubezni do bližnjega je ustanovil več religioznih družb, zlasti družbo za vodstvo imenitnega zavoda, ki ga je leta 1827 v Turinu postavil za bolnike in za pomoči potrebne.

Naj prosijo vsi zgoraj poveličevani blaženi duhovniki te dni za nas, da bomo dobro opravili duhovne vaje, da posvetimo sebe in vse nam v dušno pastirstvo izročene ovčice.

Gospod vam daj mir! *Videte vocationem vestram, fratres! Amen.*

55.

Pomoč stradajočemu ruskemu narodu.

V Gospodu ljubljeni verniki!

Obrano je polje, zemlja žaluje, ker pšenica je ukončana . . . Potrti so poljedelci, ker je uničena poljska žetev. (Ioel 1, 10. 11). Te besede svetega Pisma veljajo v polni meri o mogočni in veliki ruski državi, ki je premnogo prestala v svetovni vojni, ki jo pretresajo notranji boji in katere prebivalstvo

morijo lakota in nalezljive bolezni. Stanje nekaterih pokrajin v Rusiji je naravnost obupno. Ni dobiti tamkaj niti koščeka kruha. Ubogi ljudje se preživljajo s koreninami zelišč in z mesom od glada in luge poginjenih živali. Vsak dan umre od glada na tisoče ljudi, zlasti otrok. Prebivalci celih vasi se izseljujejo, na milijone ljudi tava okoli in išče živeža.

Sveti oče, slavno vladajoči papež Benedikt XV., so silno presunjeni od grozne nesreče, ki je zadela ruski narod, poslali svojemu državnemu tajniku Petru kardinalu Gasparri pismo z dne 5. avgusta 1921, v katerem se obračajo na človeška in krščanska čustva celega sveta in prosijo vse ljudi, ki imajo sočutno srce, da svojo usmiljeno roko odprejo tako hudo trpečemu ruskemu ljudstvu.¹

To ljubezni polno pismo svetega očeta se glasi tako le:

Gospod kardinal!

Poročila, ki nam prihajajo te dni o stanju ruskega ljudstva, so, kakor Vi, gospod kardinal, dobro znate, prav posebno resna. Vkolikor se more presoditi po skoposti teh prvih vesti, se nahajamo pred eno najgroznejših katastrof zgodovine. Nepregledne množice ljudi, zadete od lakote, podrte po legarju in koleri, se v obupu valijo po izsušeni zemlji in se pomikajo proti obljudenim središčem, kjer upajo najti kruha in od koder jih odganjajo z oboroženo silo. Od reke Volge sem vpijejo mnogi milijoni ljudi spričo pregrozne smrti po človeški pomoči.

Ta boleštni krik, gospod kardinal, nas je globoko ranil. Gre za ljudstvo, že najhuje preizkušeno po vojni šibi; za ljudstvo, na katerem se blišči znamenje Kristusovo in ki je vedno na vso moč hrepenelo pripadati veliki krščanski družini. Četudi ločeno od nas po ovirah, ki so jih postavila dolga stoletja, je to ljudstvo toliko bližje našemu očetovskemu srcu, kolikor večja je njegova nesreča.

Gospod kardinal, mi čutimo dolžnost, storiti vse, kar je v naši ubožnosti mogoče, da pomagamo daljnim sinovom. Toda pogibelj je tako obsežna, da se morajo združiti vsi narodi v pomoč; noben še tako velik trud ne bo odveč pri tako neizmerni nesreči. Zato Vas, gospod kardinal, povabimo, porabite vsa sredstva, ki so Vam na razpolago, da predočite vladam različnih narodov potrebnost hitre in izdatne skupne pomoči.

Naše povabilo se obrača v prvi vrsti na krščanske narode, katerim je znana neskončna ljubezen božjega Odrešenika, ki je dal svojo kri, da bi nas napravil brate med seboj; obrača pa se potem na vse druge omikane narode, zakaj vsak človek, vreden tega imena, mora v sebi čutiti dolžnost, priskočiti na pomoč, ko umira njegov bližnjik.

Že večkrat v teh nesrečnih letih, ki jih preživljamo, je apostolska stolica dvignila glas tja v sredo med narode, zavedajoč se visokega in sladkega zvanja, ki ga ji je Bog poveril. Ako se danes ponavlja naša beseda, da bi izprosila ljubezni, ko se vendar ni utihnil odmev naših prejšnjih pozivov in prošenj, je to le zategadelj, ker so nove stiske enake prejšnjim nesrečam in jih morebiti presešajo.

Acta Apostolicae Sedis. An. XIII. vol. XIII. Romae, 1. Septembris 1921. Num. 11. pagg. 428, 429.

Vsi sinovi Kristusove Cerkve po vsem svetu, bogati in ubožni, naj med tem, ko polagajo svoj dar v korist svojim bratom, ki umirajo lakote, pošiljajo z zaupanjem svoje prošnje k Bogu, da nam v svoji neskončni previdnosti pride na pomoč in pospeši konec tako grozni šibi.

S to željo, gospod kardinal, Vam rade volje podelimo apostolski blagoslov.

Iz Vatikana, dne 5. avgusta 1921.

Benedikt XV.

Mnogo darov, ste milosrčni in darežljivi Lavantinci že v tem letu položili na altar krščanske ljubezni, zlasti v korist pomoči potrebnim pogorelcem iz različnih krajev Slovenije. Zdaj pa potrebujejo izdatne pomoči naši stradajoči slovanski bratje na daljnem vzhodu.

Že s tuuradno okrožnico z dne 9. septembra 1921 št. 3945 so se vsled dopisa katoliškega oddelka ministrstva ver kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev z dne 27. avgusta 1921 št. 2280 povabili kn. šk. župnijski uradi, da podpirajo nabiranje darov za stradajočo rusko dečo. To nabiranje bi se naj vršilo predvsem po šolskih otrocih naše kraljevine.

V zmislu predstoječega pisma svetega očeta pa naj vsi verniki širne Lavantinske škofije brez razlike stanu odprejo svoje radodarne roke in oddajo v kolikor mogoče obilni meri svoje doneske za lakoti in nalezljivih boleznih silno trpeče rusko ljudstvo. V ta namen se naj priredi 20. novembra 1921, na zadnjo nedeljo po binkoštih, v vseh župnijskih cerkvah kakor tudi v samostanskih svetiščih, kjer se vrši redna nedeljska služba božja, darovanje okoli altolja v podporo nesrečnemu ruskemu narodu. Nabrani darovi se naj po dekanijških uradih nemudoma pošljejo kn. šk. ordinarijatu, ki jih bo poslal svetemu očetu v Rim, da jih oddajo določenemu namenu, za katerega so že dozdej žrtvovali en milijon lir.

Ker se trpljenje ruskega naroda, kakor omenjajo sveti oče, ne da drugače olajšati, kakor s skupno pomočjo vseh narodov, se ljubi Lavantinci s tem nujno vabite, da s skupnimi doneski, pa tudi s skupno molitvijo pridete na pomoč hudo preizkušnemu ruskemu narodu. Deležni bodete tako apostolskega blagoslova svetega očeta kakor tudi obljube božjega Vzveličarja in Sodnika: Pridite, blagoslovljeni mojega Očeta, posedite kraljestvo, ki je vam pripravljeno od začetka sveta. Lačen sem bil namreč, in dali ste mi jesti. Resnično, povem vam, kar ste storili kateremu mojih najmanjših bratov, ste meni storili. (Mat. 25, 34, 35, 40).

V Mariboru, na god sv. Terezije, dne 15. oktobra 1921.

† Mihael,
knezoškof.

Opomba. Predstoječi poziv za pomoč stradajočemu ruskemu narodu se naj prebere s pridržnice 26. nedelje po binkoštih, dne 13. novembra 1921.

Cerkveno slavljenje državnih praznikov.

Da se, končno uredi slavljenje državnih in narodnih praznikov ter prenehajo neugodni incidenti, je prosil jugoslovanski katoliški episkopat na lanjski svoji konferenci dne 20. aprila 1920 pod št. 3 ministrstvo ver, da stalno odredi, kateri so državni in narodni prazniki. Ministrstvo ver je nato z dopisom od 26. novembra 1920 št. 12.863, odposlanim na zagrebškega nadškofa, naznanilo, kateri dnevi se po obstoječih uredbah imajo slaviti kot narodno-državni prazniki, ter prosilo, da se za vse katoliške škofije naše kraljevine izdajo skupna navodila, kako se naj v cerkvah slavijo ti prazniki, da se uvede toliko zaželjena enoličnost.

Jugoslovanski episkopat se je o tem posvetoval na svoji letošnji konferenci ter je glede na slavljenje teh praznikov odredil naslednje:

1. Praznik slovanskih apostolov Cirila in Metoda se ima svečano slaviti prvo nedeljo po 5. juliju; ako pa je ta dan nedelja, istega dne 5. julija.

2. Na dan 28. junija (Vidov dan), kot na spominski dan preminulim boriteljem za vero in domovino, naj se služijo vsako leto slovesne zadušnice. Ako pa je dne 28. junija nedelja, se vrši služba božja dan poprej.

3. Ob dneh: a) 17. decembra, na rojstni dan Njegovega Veličanstva Aleksandra, in b) 1. decembra, kot na obletnico proglašenja ujedinjenja Srbov, Hrvatov in

Slovencev se ima v vseh župnijskih cerkvah opraviti svečana zahvalnica po naslednjem obredu: Po slovesni sveti maši se zapoje najprej zahvalna pesem »Te Deum« s pripadajočo molitvijo, potem se doda molitev za kralja, ki se glasi:

V. Domine, salvum fac regem nostrum Alexandrum.

R. Et de Sion tuere eum.

V. Nihil proficiat inimicus in eo.

R. Et filius iniquitatis non apponat nocere ei.

V. Domine, exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

Oremus.

Deus, cui omnis potestas et dignitas famulatur: da famulo tuo regi nostro N. prosperum suae dignitatis effectum; in quo te semper timeat tibi que iugiter placere contendat. Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

4. Za slučaj smrti v vladarski rodbini naj se tri dni zvonijo po krajevnem običaju, tretji dan pa se opravi žalobna svečanost v cerkvi (col. vijol.) po sledečem obredu: Poje se Psalm 50. »Miserere« z »Gloria Patri« na koncu, potem se pojeta molitvi »pro quacunq[ue] tribulatione« in »pro quacunq[ue] necessitate« (Missale. Orationes ad diversa sub Nro. 13. et 12). Na koncu se poje molitev za živega kralja z odnosnimi verzikuli.

Te naredbe se naj častita duhovščina strogo in točno drži.

Takse in pristojbine.

Začasni zakon o državni trošarini, o taksah in pristojbinah z dne 27. junija 1921, ki je objavljen v Uradnem listu pokrajinske uprave za Slovenijo z dne 22. avgusta 1921 št. 100 in je veljaven od 1. septembra 1921, obsega naslednje za poslovanje kn. šk. župnijskih uradov važne tarifne postavke in člene.

Tar. post. 1. — Za vse pismene ali protokolarne opozoritve, vloge ali prošnje vobče, razen tistih, ki so obremenjene s posebno večjo takso; ne glede na število in velikost pol, se plačuje taksa 2 din.

Tar. post. 2. — Za vse priloge, ki se dodajo prošnjam, vlogam, pritožbam, tožbam in vobče pismenim ali protokolarnim vlogam; a niso po drugem zakonskem predpisu obremenjene s posebno večjo takso, niti niso oproščene plačila takse, se plačuje ne glede na število in velikost pol, taksa 0.50 din.

Tar. post. 3. in 4. — Za vsa izpričevala in potrdila, ki jih izdajo privatne osebe ali oblastva

privatnim osebam o njih osebnih lastnostih, razmerah, sposobnostih, delu in o vsem, kar se jih more tikati, se plačuje taksa 5 din.

Tar. post. 5. — Za vse pismene odločbe, edloke in za vsa obvestila administrativnih oblastev taksa 5 din.

Tar. post. 12. — Za kupne in prodajne pogodbe se plačuje taksa po vrednosti in sicer: za nakup in prodajo premičnin 1%, za nakup in prodajo nepremičnin 5%.

Tar. post. 33. — Potrdila ali priznanice (pobotnice), s katerimi se potrjuje prejem lastne vsote ali lastnih predmetov v svojem imenu ali v imenu koga drugega — razen priznanic, na katere se prejemajo vsote po tekočih ali otvorjenih računih. — se plačuje taksa po vrednosti prejetega predmeta 1/3%.

Tar. post. 34. — Na račune, note, poročila in podobne spise itd., ki jih izdajajo trgovci in obrtniki o terjatvah, katere izvirajo iz njih posla, drug

drugemu ali drugim osebam, ne glede na to, ali se v njih potrjuje izplačilo ali ne in ali so jih izdajatelji podpisali ali ne, ako se ne glase na več nego 100 dinarjev 0-10 din., preko 100 dinarjev 0-20 din.

Pripomba 1. Računi, ki se predlagajo državnim in samoupravnim blagajnam ali blagajnam onih naprav, ki so v upravi države, ako se potrjuje na njih prejem vsote, označene v računu, a se ne prilaga posebna priznanica o prejemu te vsote, so zavezani taksi po tar. post. 33. Ako se predložita račun in priznanica, se plača za račun taksa tar. post. 34., za priznanico pa taksa iz tar. post. 33.

Člen 15. — Vse stalne pristojbine po zakonih o pristojbinah, ki veljajo v Bosni, Hercegovini, Dalmaciji, Sloveniji, Hrvatski, Slavoniji, Banatu, Bački in Baranji, se potem, ko se izvrši povišba po členu 14. tega zakona, povišajo na štirikratni znesek, ko-

likor niso te stalne takse v členu 10. tega zakona nadomeščene s posebno takso. Ta povišba se ne tiče lestvičnih in odstotnih pristojbin.

Člen 14. namreč določa, da se stalne kolkovne pristojbine v Hrvatski, Slavoniji, Banatu, Bački in Baranji zvišajo za 100%.

Delegacija ministrstva financ za Slovenijo in Istro v Ljubljani je z odlokom z dne 21. septembra 1921 št. B II 607/3 določilo, da so prej ko slej naznanila in potrdila o izstopu iz cerkve ali verske družbe oziroma o prestopu iz jedne izpovedbe krščanske vere v drugo pristojbine prosta.

Pravilnik za izvrševanje določil o taksah iz začasnega zakona o trošarini, o taksah in pristojbinah, izdan dne 20. julija 1921, je objavljen v Uradnem listu pokrajinske uprave za Slovenijo z dne 30. avgusta 1921 št. 104.

58.

Izkaz cerkvenih zbirk za zidanje nove katoliške cerkve v Beogradu.

V uradnem listu Lavantinske škofije za leto 1921, št. VII. odst. 37. je bila objavljena prošnja za prispevke društvu za zidanje nove katoliške stolnice v Beogradu. Vsled te prošnje je semkaj dospelo od raznih dekanatov 18.662 K 76 v. Ta vsota se je nakazala po poštnem čekovnem uradu v Ljubljani društvu za zidanje nove katoliške stolne cerkve v Beogradu dne 5. oktobra 1921. Prejem tega denarja je potrdilo omenjeno društvo z naslednjim pismom: Društvo Za Gradjenje Katoličke Crkve u Beogradu.

Presvjetli Gospodine Knez-Biskupe!

Dana 9. oktobra 1921. pod Br. 4326. primili smo od Vaše Presvjetlosti dopis, u kojem ste nam izvolili saopćiti, da je po preporuci Vaše Presvjetlosti u mariborskoj biskupiji sakupljeno za gradnju naše nove crkve u Beogradu 18.662 kr. 76 fil.

Vrlo smo sretni, što možemo Vašoj Presvjetlosti danas već javiti, da smo svotu od 18.662 kr. 76 fil. jučer preko čekovnog uređa u Ljubljani primili.

Dozvolite nam Presvjetli Gospodine, da Vam se na tome velikodušnome zauzimanju za gradnju naše nove crkve najponiznije zahvalimo.

U Beogradu ima danas već više od 10.000 katolika, a crkva nam je toliko malena, da nikako ne može odgovarati našim vjerskim potrebama. Jedva čekamo onaj čas, kada ćemo ugledati našu novu crkvu, koja će odgovarati časti i ugledu naše svete

crkve u prijestolnici Jugoslavije, a u kojoj ćemo imati dosta mjesta, da se u njoj sakupimo i slavimo Boga moleći se za spas naših neumrlih duša.

Veliki dar, koji smo iz biskupije Vaše Presvjetlosti primili, pomoći će nam, da se naše nade oko gradjenja nove crkve čim prije ispune. Molimo Vas Presvjetli Gospodine, da našu iskrenu zahvalnost izručite svećenstvu i vjernicima biskupije mariborske, te da nas i dalje preporučite u njihovu požrtvovnu kršćansku ljubav.

Moleći za natpastirski blagoslov Vaše Presvjetlosti preporučujemo se i nadalje u Vašu visoku blagonaklonost.

Vaše Presvjetlosti ponizno odani
Beograd, 11. oktobra 1921.

Predsednik Upravnog Odbora

Karlo B. Mataušek.

Vsem častitim duhovnikom in blagim vernikom naj neskončno dobri Bog bogato poplača vse darove, katere so blagodušno žrtvovali za novo katoliško cerkev v Beogradu! — Dne 26. oktobra t. l. je pa mnogočastiti gospod Vekoslav Wagner, prisednik duh. stola in župnik v Beogradu, osebno obiskal našega bolnega premilostjivega Nadpastirja, ter se je najtopleje zahvalil Njim, postrežljivim duhovnikom in darežljivim vernikom za izdatno podporo v prid nameravani stavbi nove hiše božje.

Kn. šk. Lavantinski konzistorij v Mariboru,

dne 30. oktobra 1921.

Martin Matek,

doctor rom. in iure canonico,
ravnatelj kn. ške pisarne.